

Szkoła Podstawowa nr 55 w Szczecinie

Program realizacji doradztwa zawodowego

Szczecin 2024

Wstęp

Program realizacji doradztwa zawodowego pomaga uczniom w samopoznaniu własnych predyspozycji zawodowych osobowości, potrzeb, uzdolnień, zainteresowań, możliwości, w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy i w złagodzeniu startu zawodowego, to cel którego realizacja niesie wiele korzyści. Badacze zajmujących się rozwojem zawodowym człowieka uważają, że wybór zawodu to proces, a nie tylko pojedynczy świadomy akt decyzyjny. E. Ginzburg i D.E Super uważają, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.

Program realizacji doradztwa zawodowego jest zbiorem działań w zakresie przygotowania dzieci i młodzieży do efektywnego zaistnienia i poruszania się po rynku edukacyjnym i rynku pracy.

Program realizacji doradztwa zawodowego obejmuje nie tylko indywidualną i grupową pracę z uczniami ale także z rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną), bowiem praca zawodowa jest istotną wartością w życiu człowieka, zwłaszcza w obliczu problemów i wyzwań współczesności dlatego nie tylko warto ale trzeba współpracować aby dzieci osiągnęły w przyszłości sukces zawodowy.

Rozwój każdego dziecka przebiega według indywidualnego wzorca, to znaczy w różnych momentach się rozpoczyna, przechodzenie do poszczególnych faz jest mniej lub bardziej płynne, a zachodzące zmiany mają różną intensywność i nie zawsze przebiegają w sposób harmonijny, dlatego też proponuję sięgnąć po literaturę wspomagającą naszą wiedzę w tym zakresie. W podanej bibliografii znajdziemy nie tylko pomoc w identyfikowaniu zarówno zagrożeń i zaburzeń, typowych dla poszczególnych okresów życia dzieci i młodzieży ale także propozycje wsparcia.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego jest nie tylko doradca zawodowy lub nauczyciel planujący i koordynujący zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole lub placówce, ale również nauczyciel wychowawca i nauczyciel przedmiotowy.

Podstawy prawne do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2215).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 910).
- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2245).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).
- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591 ze zm.), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 323).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1601), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1322).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1679).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1601 ze zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. poz. 391).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r. poz. 502).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 652).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639.)
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 717).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2020 r. poz. 82).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2019 poz. 1322)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. 2019 poz. 1533).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. 2019 poz. 1539).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 1536).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2020 r. poz. 635).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2020 r. poz. 106).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 stycznia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 211).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M. P. poz. 122).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa

branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 1562).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 204).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy COVID-19 (M. P. poz. 120).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1610).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2022r. poz. 1711)- zmiana w zakresie .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 1370).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 55 w Szczecinie.

DORADZTWO ZAWODOWE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 55 JEST REALIZOWANE:

- W klasach I–VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
- W klasach VII i VIII szkoły podstawowej na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

CELE GŁÓWNE DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE:

- przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu
- kształtowanie społecznie pożądaných postaw dotyczących pracy ludzkiej
- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- rozwijanie kompetencji kluczowych
- rozwijanie umiejętności uczenia się
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli
- wskazanie na źródła informacji dotyczące informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych na terenie miasta Szczecin

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- aktualizacja wiedzy na temat ofert szczecińskich szkół ponadpodstawowych
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica, wskazanie obszarów wsparcia doradczego
- wzmacnianie proaktywnej postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych merytorycznie źródeł informacji

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ:

- **Nauczyciele:** włączanie treści doradczych w swoje lekcje, prowadzenie kącika dotyczącego tematyki edukacyjno-zawodowej, bycie odpowiedzialnym za kontakt z rodzicami w kontekście wykonywanego przez nich zawodu oraz możliwości zaproszenia klas do ich miejsca pracy, nawiązywanie kontaktu z pozostałymi realizatorami działań Programu (np. PPP, PUP, przedsiębiorcy, pracodawcy, Fundacja Talent Kariera) itd.
- **Doradca zawodowy:** systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami programu oraz koordynacja jego realizacji, wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- **Psycholog:** prowadzenie zajęć/warsztatów (godzina wychowawcza, zastępstwo lub inne) z umiejętności miękkich (komunikacja, zarządzanie sobą w czasie, praca w grupie – w zależności od potrzeb), nawiązywanie kontaktu z pozostałymi realizatorami działań programu (np. PPP, PUP, przedsiębiorcy, pracodawcy, Fundacja Talent Kariera itp.).
- **Pedagog:** stały kontakt z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, nawiązywanie kontaktu z pozostałymi realizatorami działań programu (np. PPP, PUP, przedsiębiorcy, pracodawcy, Fundacja Talent Kariera itp.).
- **Uczniowie:** uczniowie starszych klas (VIII) opowiadają młodszym kolegom (VII), w jaki sposób wybierali szkołę, kiedy najlepiej zacząć i jak to robić, przygotowują informacje, tworzą rysunki, wyszukują ciekawe cytaty i inne na tablicę ścienną czy do gazетки szkolnej, dzielą się swoimi pasjami i zainteresowaniami z innymi, biorą udział w wolontariatach.

PODMIOTY ZEWNĘTRZNE ODPOWIEDZIALNE ZA WSPÓLPRACĘ ZE SZKOŁĄ

- **Inne szkoły:** wspólne organizowanie różnych akcji, np. festiwal zawodów, targi szkół, mini targi pracy, jeśli są to szkoły ponadpodstawowe – spotkania z uczniami tych szkół, kontakt z doradcą zawodowym (koordynatorem doradztwa zawodowego) i z pozostałymi nauczycielami.
- **Poradnia psychologiczno-pedagogiczna (PPP):** kontakt z doradcami zawodowymi, którzy mogą być dla nas wsparciem zarówno w przeprowadzeniu zajęć w naszej szkole, jak i w formie superwizji.
- **Powiatowy Urząd Pracy (PUP):** kontakt z doradcą zawodowym, który opowie młodzieży, jak skutecznie poszukiwać pracy, jak sporządzić dokumenty aplikacyjne, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, jakie wymogi stawiają pracodawcy kandydatom do pracy.
- **Wojewódzki Urząd Pracy (WUP):** jw., aktualne informacje o rynku pracy.

- **Organizacje pozarządowe (NGO):** kontakt z osobami (w kontekście poznawania różnych zawodów i dziedzin, jakimi zajmują się inni, spotkania z ciekawymi ludźmi itd.) z różnych sektorów: bezpieczeństwo i ratownictwo, demokracja i dialog społeczny, dobroczynność, działalność międzynarodowa, działania strażnicze, edukacja i wychowanie, ekologia i zrównoważony rozwój, ekonomia społeczna i rynek pracy, kultura i historia, media, nauka i technika, nowe technologie, ochrona zdrowia, polityka społeczna, rozwój lokalny, sport i hobby, wolontariat, współpraca z biznesem, współpraca z uczelniami.
- **Państwowa Inspekcja Pracy (PIP):** Bezpieczeństwo i higiena pracy na poszczególnych stanowiskach pracy.
- **Coachowie:** kontakt z coachami, którzy przeprowadzą np. sesje indywidualne lub/i warsztaty dla młodzieży, rodziców, nauczycieli i dyrekcji.
- **Trenerzy, tutorzy, edukatorzy** itd.: jw.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- dyskusje grupowe i rozmowy indywidualne,
- lektura poradników i informatorów,
- udział w warsztatach i treningach,
- Internet,
- filmy zawodoznawcze,
- dni otwarte w szkołach ponadpodstawowych i wyższych,
- kontakty z młodzieżą szkół średnich z uczniami szkoły podstawowej,
- targi edukacyjne,
- pogadanki,
- wycieczki w terenie,
- spotkania z ciekawymi ludźmi
- wystawy prac plastycznych,
- wycieczki do zakładów pracy,
- spotkania z rodzicami.

Integralną częścią Programu realizacji doradztwa zawodowego jest Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego – załącznik nr 1.

Program doradztwa zawodowego w klasach 7-8 stanowi załącznik nr 5. Jest to program realizowany na obowiązkowych lekcjach doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin dla każdej klasy w danym roku szkolnym.

EWALUACJA

Ewaluacja Programu realizacji doradztwa zawodowego jest niezbędna, aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i rodziców. W tym celu prowadzona będzie obserwacja zajęć grupowych, natomiast nauczyciele realizujący program proszeni są o dopisywanie do tematu jednostki lekcyjnej w nawiasie oznaczeń literowych (dz). Ułatwi to przeprowadzenie ewaluacji i sporządzenie sprawozdania z realizacji programu.

BIBLIOGRAFIA:

- Antosiewicz J., TalenTY. Odkryj, rozwiń, zbierz owoce [w:] RTCK Nowy Sącz 2023
- Appelt K., Jabłoński S., Osiągnięcia i zagrożenia dla rozwoju dziecka w wieku szkolnym, [w:] Dzieci i młodzież wobec agresji i przemocy, red. A. I. Brzezińska, E. Hornowska, Warszawa 2007
- Bardziejewska M., Okres dorastania. Jak rozpoznać potencjał nastolatków?, [w:] Psychologiczne portrety człowieka, red. A. I. Brzezińska, Gdańsk 2005
- Biłko J., Kruk-Krymula E., Piekarski M., Weyssenhoff A., Niezbędnik Materiały metodyczne na „zieloną szkołę” dla doradców zawodowych z serii „Wybór Zawodu”, MEN, Kraków 2011
- Biłko J., Kruk-Krymula E., Piekarski M., Weyssenhoff A., Poradnik „Od zabawy do zawodu z serii „Wybór Zawodu”, MEN, Kraków 2011
- S. Covey, 6 najważniejszych decyzji, które kiedykolwiek podejmiesz, REBIS, Poznań 2007
- Czelakowska D., Inteligencja i zdolności twórcze dzieci w początkowym okresie edukacji. Rozpoznawanie i kształcenie, Kraków 2007
- Davidson A., Davidson R., Tajemnica sukcesu. Jak wychować wspaniałe dziecko, Warszawa 2000
- Grzesiak K., Zinkiewicz B., Poradnik Kim zostanie moje dziecko? z serii „Wybór Zawodu”: MEN, Kraków 2011
- Ignatowicz Z., Gwis G. : Metodyka doradztwa zawodowego edukacja zawodowa w szkole materiały dla nauczycieli
- Mönks F. J., Ypenburg J. H., Jak rozpoznać uzdolnione dziecko, Kraków 2007
- Olubiński A., Konflikty rodzice – dzieci. Dramat czy szansa?, Toruń 1992
- Partyka M., Zdolni, utalentowani, twórcy, Warszawa 1999
- Paszkowska- Rogacz A., Wybór zawodu, [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, t. 7, red. T. Pilch, Warszawa 2008
- Wojtasik B. Podstawy poradnictwa kariery. Poradnik dla nauczycieli [w:] Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej Warszawa 2011

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

- Klasy 1-3**

zrealizowane zostaną (według uznania i potrzeb nauczyciela) zajęcia na podstawie publikacji: B. Czapla, B. Matyszewska, E. Ptasznik, M. Skoryna, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Adresat działań	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1.	Poznajemy pracowników szkoły i ich zawody.	Rozmowa kierowana, wywiad, ekspresja plastyczna	uczniowie klas 1-3	Wrzesień/ październik	Wychowawcy klas
2.	Poznajemy pracę bibliotekarza.	Zajęcia biblioteczne	uczniowie klas 1-3	Październik	Pracownicy biblioteki szkolnej, wychowawcy klas
3.	Spotkania z policjantem oraz strażnikiem miejskim.	Warsztaty	uczniowie klas 1-3	Cały rok szkolny	Pdagog szkolny
4.	Zawody naszych rodziców i dziadków – zaproszenie bliskich wykonujących różne zawody do klasy na lekcje.	Opowiadanie, wywiad, rozmowa kierowana	uczniowie klas 1-3	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas
5.	Wizyty w zakładach pracy: Straż Pożarna, piekarnia, Urząd Pocztowy, itp.	Wycieczka	uczniowie klas 1-3	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas
6.	Wizyty w Muzeum Narodowym i udział w warsztatach i lekcjach muzealnych – rozwijanie zainteresowań.	Wycieczka	uczniowie klas 1-3	wrzesień- grudzień	Wychowawcy klas
7.	Poznajemy zawody ludzi w bliższym i dalszym otoczeniu.	Ekspresja plastyczna, pogadanka, praca w grupach	uczniowie klas 1-3	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas
8.	Po co się uczyć? – uzasadnienie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.	Burza mózgów, mapa myśli	uczniowie klas 1-3	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas
9.	Udział w akcjach charytatywnych:	Akcje charytatywne	uczniowie klas 1-3	Według potrzeb	Wychowawcy klas, osoby

				listopad/ grudzień	odpowiedzialne za organizację akcji charytatywnej w szkole
10.	Udział w warsztatach wypieku pierników	Wycieczka, warsztaty	uczniowie klas 1-3	Grudzień	Wychowawcy klas
11.	Udział w międzyszkolnych konkursach o tematyce morskiej	Ekspresja plastyczna,	uczniowie klas 1-3	Według harmonogramu	wyznaczeni nauczyciele
13.	Usterka – potrzebuję pomocy – naśladowanie czynności przedstawicieli różnych zawodów.	Ekspresja ruchowa, odgrywanie ról	uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas
14.	Udział w zajęciach warsztatowych np.do Ekoportu,	Wycieczka, warsztaty	uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas
16.	Rozwijanie kompetencji kluczowych w ramach zajęć komputerowych poznanie pracy grafika komputerowego, programisty, informatyka	Zajęcia klasowe-	uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas
17	Udział uczniów w jednodniowych wycieczkach do gospodarstw agroturystycznych, poznanie zawodu pracy rolnika, hodowcy zwierząt oraz ekologicznych sposobów upraw żywności.	Wycieczka, warsztaty	Uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas
	Poznajemy Polskę Udział uczniów w zajęciach krajoznawczych	Zajęcia klasowe, warsztaty,	Uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas
18	Udział uczniów w zajęciach plastyczno-technicznych, artystyczno-teatralnych, grach logicznych	Zajęcia klasowe, warsztaty	Uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas
19.	Udział uczniów w wyjściach kulturalnych do Teatru Lalaek Pleciuga, Opery na	Wycieczka, aktywne uczestnictwo w życiu	Uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas

	Zamku, Filharmonii- poznajemy pracę człowieka kultury	kulturalnym			
	Realizacja zajęć plastyczno -technicznych, artystyczno –teatralnych, gier logicznych – rozwijanie zainteresowań uczniów, nabywanie nowych umiejętności , świadomości swoich mocnych stron, ponywanie barier	Zajęcia klasowo- warsztatowe	Uczniowie klas 1-3	Cały szkolny rok	Wychowawcy klas

• Klasy 4-6

zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie.

(<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

Klasa IV					
Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Adresat działań	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1.	Zasady życia w klasie 4.2	lekcja wychowawcza	Uczniowie kl. 4	wrzesień	Wychowawca
2.	Jaki jestem? Dokonujemy charakterystyki 1.1, 1.2	lekcja wychowawcza	Uczniowie kl. 4	październik	Wychowawca
3.	Moje hobby – dzielimy się z innymi swoimi zainteresowaniami 1.4	lekcja wychowawcza	Uczniowie kl. 4	październik	Wychowawca
4.	Świat zawodów - Orkiestra na językach 2.1, 2.2, 2.3	Wyjście do Filharmonii Szczecińskiej	uczniowie kl. 4	Wg odrębnego harmonogramu	Nauczyciele muzyki/ wychowawca

5.	Jak przygotować kącik do nauki? 4.2	lekcja wychowawcza	Uczniowie kl. 4	Grudzień	Wychowawca
6.	Świat zawodów 2.1, 2.2, 2.3	lekcja muzealna - "O herbie Szczecina i Pomorza zachodniego"	uczniowie kl. 4	Styczeń	Wychowawca/ Nauczyciele historii
7.	Małe formy teatralne. Przygotowania do przedstawienia estradowego Świat zawodów – zawody związane z teatrem 2.1, 2.2, 2.3	Tydzień Artystyczny w Błękitnej -warsztat pracy aktora, teatr kukiełkowy	uczniowie kl. 4	Luty	Nauczyciele języka polskiego
8.	Świat zawodów 2.1, 2.2, 2.3	Spotkanie z rodzicem – wycieczka do zakładu pracy	uczniowie kl. 4	wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
9.	Samodzielne podejmowanie decyzji w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z moją osobą.4.3	Udział w konkursach przedmiotowych	Uczniowie kl. 4	Cały rok szkolny wg odrębnego harmonogramu	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów/ wychowawca

Klasa V

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Adresat działań	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1.	Jak się uczyć aby odnieść sukces? 3.1	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 5	październik	Wychowawca/pedagog
2.	Pozytywne i negatywne skutki powszechnego dostępu do mediów 3.3	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 5	październik	Wychowawca
3.	Świat zawodów - Orkiestra na językach 2.1, 2.2, 2.3	Wyjście do Filharmonii Szczecińskiej	uczniowie kl. 5	Wg odrębnego harmonogramu (listopad-marzec)	Nauczyciel muzyki wychowawca
4.	Nie szata zdobi człowieka 4.3	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 5	grudzień	Wychowawca

5.	Świat zawodów – zawody związane z teatrem. 2.1, 2.2, 2.3	Tydzień Artystyczny w Błękitnej -warsztat pracy aktora, teatr kukiełkowy	uczniowie kl. 5	Luty	Wychowawca/nauczyciele języka polskiego
6.	Recepta na nudę. Nasze zainteresowania pozalekcyjne 1.4	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 5	Luty	Wychowawca
7.	Jak skutecznie wyrazić swoje zdanie? Poznajemy zasady sprawnej komunikacji 4.3	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 5	Marzec	Wychowawca
8.	Świat zawodów	Spotkanie z rodzicem – wycieczka do zakładu pracy	uczniowie kl. 5	wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
9.	Samodzielne podejmowanie decyzji w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z moja osobą.4.3	Udział w konkursach przedmiotowych	Uczniowie kl. 5	Cały rok szkolny wg odrębnego harmonogramu	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów/ wychowawca

Klasa VI

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Adresat działań	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1.	Świat zawodów	lekcja muzealna	uczniowie kl. 6	Październik	Wychowawca/doradca zawodowy
2.	Jak się nauczyć? Przypominamy techniki zapamiętywania i czytania ze zrozumieniem 3.1	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 6	Listopad	Wychowawca/pedagog
3.	Za co najczęściej karani są nieletni? 2.1	Spotkanie z policjantem	uczniowie kl. 6	Cały rok	Wychowawca/pedagog/ policja
4.	Jak dbać o zdrowie i urodę w wieku szkolnym? Spotkanie ze specjalistą 2.1	lekcja wychowawcza - dyskusja problemowa	uczniowie kl. 6	Marzec	Wychowawca/ specjalista

5.	W poszukiwaniu wymarzonego zawodu – jak dokonać właściwego wyboru 4.1	lekcja wychowawcza	uczniowie kl. 6	Kwiecień	Wychowawca
6.	Świat zawodów	Spotkanie z rodzicem – wycieczka do zakładu pracy	uczniowie kl. 6	wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
7.	Samodzielne podejmowanie decyzji w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z moja osobą.4.3	Udział w konkursach przedmiotowych	Uczniowie kl. 6	Cały rok szkolny wg odrębnego harmonogramu	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów/ wychowawca

- Klasy 7-8

Klasa VII

L p .	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Adresat działań	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1	Ja w moich oczach.	Lekcja wychowawcza rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych oraz stanu zdrowia)	Uczniowie kl. 7	Wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
2	Czy i ja mogę być bohaterem?	Opracowanie rozkładu dnia, z uwzględnieniem proporcji między pracą, a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, rozumienie roli wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej;	Uczniowie kl. 7	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciele wychowania fizycznego
3	Samodzielne	Udział w	Uczniowie	Cały rok	Nauczyciele

	podjmowanie decyzji w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z moją osobą	konkursach przedmiotowych organizowanych w szkole i poza nią	kl. 7	szkolny wg odrębnego harmonogramu	przedmiotów
4	Zawody wokół nas	Praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu).	Uczniowie kl. 7	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciel języka angielskiego
5	Praca jako wartość w życiu człowieka	Znaczenie pracy w życiu człowieka. Odpowiedzialność za własny rozwój i samowychowanie	Uczniowie kl. 7	Wg planu pracy nauczyciela	Wychowawca, doradca zawodowy
6	Moje portfolio i e-portfolio	Stosowanie różnorodnych technik plastycznych (proste techniki graficzne, rzeźbiarskie, malarskie)	Uczniowie kl. 7	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciele plastyki
7	W szkole czy poza szkołą? Gdzie się uczy my?	Charakterystyka struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce.	Uczniowie kl. 7	Wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
8	Wycieczki do zakładów pracy	Kształtowanie społecznych postaw przez kontakt z ludźmi, z ich efektami pracy i warsztatami	Uczniowie kl. 7	Wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
9	Świat zawodów – zawody związane z teatrem. 2.1, 2.2, 2.3	Tydzień Artystyczny w Błękitnej -repertuar Szczecińskich teatrów - język teatru; Afisz Teatralny, Plakat	uczniowie kl. 7	luty	Wychowawca/ nauczyciele języka polskiego

Klasa VIII

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Adresat działań	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1	Moje umiejętności – moje sukcesy. Zdolności i uzdolnienia.	Lekcja wychowawcza rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych oraz stanu zdrowia)	Uczniowie kl. 8	Wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
2	Ja w oczach innych	Lekcja wychowawcza rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych oraz stanu zdrowia)	Uczniowie kl. 8	Wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
3	Temperament jak z bajki.	Korelacja z cudzymi poglądami lub polemika z nimi, rzeczowe uzasadnianie własnego zdania;	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciele języka polskiego
4	Moje portfolio i e-portfolio	Elementy obrazowania cyfrowego fotograficznego i z wykorzystaniem wybranych graficznych programów komputerowych). Przygotowanie i prezentacja rozwiązań problemów, posługiwanie się podstawowymi aplikacjami (edytor tekstu oraz grafiki, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnej) na swoim komputerze lub w chmurze	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciele informatyki
5	Ograniczenia czy możliwości?	Opracowanie rozkładu dnia, z uwzględnieniem	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy	Nauczyciele wychowania

		proporcji między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, rozumiejąc rolę wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej;		nauczyciela	fizycznego
6	Rozpoznaję swoje aspiracje	Określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy pedagoga	Pedagog
7	Prezentacja połączona z wykorzystaniem technologii komputerowej (realizowana w ramach zajęć z zakresu informatyki).	Prezentacja rozwiązania problemów, posługiwanie się podstawowymi aplikacjami (edytor tekstu oraz grafiki, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnej) na swoim komputerze lub w chmurze	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciele informatyki
8	Nowe zawody na rynku pracy	Wyjaśnianie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy. Praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu).	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciel języka angielskiego
9	Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców	Własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. Planowanie dalszej edukacji z uwzględnieniem swoich umiejętności i zainteresowań	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy nauczyciela	Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie
10	Wolontariat – wstępem do kariery	Analiza znaczenia i możliwości doświadczania pracy. Udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i	Uczniowie kl. 8	Wg planu pracy nauczyciela	Wychowawca, Pedagog, doradca zawodowy

		aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;			
11	Wycieczki do zakładów pracy	Kształtowanie społecznych postaw przez kontakt z ludźmi, z ich efektami pracy i warsztatami	Uczniowie kl. 8	wg możliwości wychowawcy	Wychowawca
12	Udział w konkursach przedmiotowych organizowanych w szkole i poza nią	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych oraz stanu zdrowia)	Uczniowie kl. 8	Cały rok szkolny wg odrębnego harmonogramu	Nauczyciele przedmiotów

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS I–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

**PRZYKŁADOWE MOŻLIWOŚCI WPROWADZANIA TREŚCI ORIENTACJI I
PORADNICTWA ZAWODOWEGO NA ZAJĘCIACH PRZEDMIOTOWYCH**

Lekcja przedmiotowa	Realizowane treści
JĘZYK POLSKI	autoprezentacja, prezentacja, selekcja informacji ze źródeł naukowych w kontekście podanego tematu, perswazja i argumentacja przedstawionej tezy, budowanie tekstu retorycznie poprawnego, pisanie wypowiedzi w formie CV, listu motywacyjnego, podania, ogłoszenia.
JĘZYKI OBCE	określenie własnego hobby, mówienie o sobie, o swoim wyglądzie, zainteresowaniach, poznawanie słownictwa odnoszącego się do cech osobowych, pisanie korespondencji formalnej, poznawanie zawodów związanych z handlem, słownictwo pomagające dokonać zakupów za granicą, rozmowa kwalifikacyjna (dialog z pracodawcą, pisanie CV).
HISTORIA WOS	kształtowanie tożsamości narodowej, poznanie własnej osobowości, poznanie potrzeb człowieka, szanowanie praw i obowiązków człowieka i obywatela, wypełnianie różnego rodzaju formularzy, promowanie postaw humanitarnych, poznanie podstawowych zasad obowiązującego prawa w Polsce.
RELIGIA	poznanie osobowości ludzkich, kształtowanie poczucia własnej wartości, wartości moralne w różnych zawodach, określenie własnych celów życiowych - powołanie do zawodu, praca, jako wartość.
INFORMATYKA	wyszukiwanie i gromadzenie informacji w Internecie, przedstawienie usług i form działania technologii informacyjnej (e-banki, e-nauka, informacyjna e-book, e-learning), poruszanie się po wirtualnym rynku pracy, uświadomienie potencjału Internetu.
TECHNIKA	uczeń zna zasady poruszania się rowerzysty, pieszego po drodze, na skrzyżowaniach równorzędnych, zna najważniejsze znaki drogowe, zna zasady BHP i bezpieczeństwo w szkole, w domu i środowisku miejskim, zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej, zna materiały takie jak: papier, drewno, włókna, metal, tworzywa sztuczne i kompozyty, poznanie pisma technicznego, rysunku technicznego oraz rzutowanie aksonometryczne elementów na papierze milimetrowym, poznaje i wdraża zdrowe, racjonalne odżywianie - przygotowywanie posiłków, piramida żywienia, itp., potrafi umiejętnie korzystać z długopisów 3d, thermomixu, nauka korzystania z drukarki 3d, drukowanie elementów w drukarce 3d.
MATEMATYKA	rozmowy i dyskusje z uczniami, dlaczego uczymy się matematyki, jaka jest jej przyszłość w życiu codziennym, wskazanie gałęzi wiedzy, w których podstawą jest matematyka

	np. budownictwo, elektronika, mechanika, nauki ekonomiczne, stolarstwo, wskazywanie zawodów, które wymagają bardzo dobrej znajomości matematyki np. matematyka teoretyczna, geodezja, księgowość, rachunkowość, sprzedawca, przygotowanie uczniów do egzaminów maturalnych, rozwiązywanie zadań praktycznych: np. wyliczenie kosztów remontu, doliczenie podatku dochodowego wypełnianie PIT, wybór dobrej lokaty itp.
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	kształtowanie ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych, przygotowanie ucznia do indywidualnego ratownictwa przedmedycznego w nagłych stanach zagrożenia życia, poznawanie zasad rekrutacji, do służb mundurowych w szczególności Sił Zbrojnych RP, zapoznanie z pracą w służbach obrony cywilnej, wolontariat idea i uczestnictwo.
FIZYKA	omówienie zawodów budowlanych, mechanicznych, omówienie zawodów z nadawaniem i odbioru dźwięku, przekazywanie wiedzy o szkodliwości hałasu, elementy elektryczności z robotyki i automatyki itd.
PRZYRODA BIOLOGIA	umiejętność udzielania I pomocy przedmedycznej (ratownictwo medyczne), prawidłowe żywienie (dietetyka), zastosowanie genetyki i techniki inżynierii genetycznej (biotechnologia) higiena wypoczynku, eliminacja stresu, doping i jego skutki.
CHEMIA	zasady bhp w pracowni chemicznej (laborant), I pomoc w przypadku poparzeń środkami chemicznymi oraz zatrucia środkami chemicznymi (ratownictwo medyczne), właściwości chemiczne i fizyczne wybranych pierwiastków i ich związków (w budownictwie, metalurgii, hutnictwie, farmacji, włókiennictwie, szkło laboratoryjne (laborant, farmaceuta, lekarz, sporządzanie roztworów o znacznym stężeniu (laborant, farmaceuta, lekarz, strażak).
GEOGRAFIA	bezrobocie w Polsce, struktura zatrudnienia w Polsce, poszukiwane zawody, przemysł nowych technologii, problemy globalizacji.
GODZINA WYCHOWAWCZA	umiejętność komunikowania się, samopoznanie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacja, budowanie poczucia własnej wartości, wybór zawodu, zajęcia integracyjne, wspólne imprezy klasowe, rozmowy indywidualne. Samowiedza a samoocena, zewnątrz – i wewnątrz – sterowność(poczucie kontroli własnego życia).
WYCHOWANIE FIZYCZNE	uczeń: omawia zalecenia dotyczące aktywności fizycznej w zależności od płci, okresu życia i rodzaju pracy zawodowej; wykonuje ćwiczenia kształtujące i kompensacyjne w celu przeciwdziałania negatywnym dla zdrowia skutkom pracy, w tym pracy w pozycji siedzącej i przy komputerze; wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa oraz na czym polega dbałość o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości - zgodnie z treściami podstawy programowej.
BIBLIOTEKA	korzystanie z Internetu, własne możliwości i umiejętności w

	<p>poszukiwaniu pracy. Korzystanie z „Biblioteczki zawodoznawczej” dla uczniów i „Biblioteczki doradztwa zawodowego” dla nauczycieli. Współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; – opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego; – włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.</p>
ŚWIETLICA	<p>znaczenie pracy w życiu człowieka, kształtowanie umiejętności korzystania ze wszystkich możliwych dróg i form skutecznego poszukiwania pracy, działania przygotowujące ucznia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.</p>

Opracowała :
Anita Maik
Natalia Kociubińska

Szkoła Podstawowa nr 55 w Szczecinie

Program Doradztwa Zawodowego dla klas 7 i 8

Wstęp

Biorąc pod uwagę art. 292 ust. 1 *Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. oraz Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe* roku szkolnym 2017/2018 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 *Ustawy – Prawo oświatowe*, są realizowane w oparciu o program doradztwa zawodowego dla klas 7 i 8 „W drodze po wymarzony zawód” i stanowi integralną część Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego Szkoły Podstawowej nr 55.

Zgodnie z ustawą program zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi – a zatem informacje edukacyjno-zawodowe, informacje dotyczące rynku pracy i informacje dotyczące samopoznania.

Program obejmuje nie tylko indywidualną i grupową pracę z uczniami ale także pracę z rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną), bowiem praca zawodowa jest istotną wartością w życiu człowieka, zwłaszcza w obliczu problemów i wyzwań współczesności dlatego nie tylko warto ale trzeba współpracować aby dzieci osiągnęły w przyszłości sukces zawodowy.

Biorąc pod uwagę, że rozwój każdego dziecka przebiega według indywidualnego wzorca, to znaczy w różnych momentach się rozpoczyna, przechodzenie do poszczególnych faz jest mniej lub bardziej płynne, a zachodzące zmiany mają różną intensywność i nie zawsze przebiegają w sposób harmonijny, należy sięgnąć po literaturę wspomagającą naszą wiedzę w tym zakresie, a której spis znajduje się w bibliografii.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego są doradca zawodowy, nauczyciel wychowawca i nauczyciel przedmiotowy, nauczyciel bibliotekarz.

Wybrane akty prawne dot. doradztwa zawodowego.

Podstawy prawne do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego:

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2023 poz. 984)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 996).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz.1591 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r, w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn. zm.).

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół z dnia 28 marca 2017r., (Dz.U. 2017, poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły olicealnej (Dz.U. 2017, poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2018, poz. 1601).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018, poz. 1675)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lutego 2019r.w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019, poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017 poz. 622 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2018 poz. 467 z późn. zm).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019 poz. 316 z późn. zm).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2020 r. poz. 635).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2020 r. poz. 106).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 stycznia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 211).

- Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M. P. poz. 122).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 1562).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 204).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy COVID-19 (M. P. poz. 120).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1610).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2022r. poz. 1711)- zmiana w zakresie .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 1370).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 55 w Szczecinie.

ZADANIA STATUTOWE

I. Doradztwo zawodowe ma na celu umożliwienie uczniowi:

- 1) zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania samego siebie i własnych predyspozycji zawodowych;
- 2) poznanie zawodów i stanowisk pracy, rynku pracy oraz procesów na nim zachodzących i praw nim rządzących;

- 3) właściwe przygotowanie się do roli pracownika, czyli zdobycie wiedzy i umiejętności związanych z poruszaniem się po rynku pracy;
- 4) poznanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami rynku pracy i własnymi predyspozycjami zawodowymi;
- 5) zaplanowanie własnej kariery edukacyjno–zawodowej.

II. Doradztwo edukacyjno -zawodowe realizowane jest przez wszystkich członków Rady Pedagogicznej, a w szczególności przez doradcę zawodowego, wychowawców i pedagoga, przy współpracy rodziców oraz placówek, instytucji i zakładów pracy, w szczególności poradni psychologiczno – pedagogicznych, urzędów pracy, Ochotniczych Hufców Pracy, przedstawicieli organizacji zrzeszających pracodawców.

III. Doradztwo edukacyjno-zawodowe jest realizowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb uczniów za pośrednictwem wielu zróżnicowanych działań, takich jak zajęcia lekcyjne, zajęcia edukacyjne z doradcą zawodowym, warsztaty, wycieczki zawodoznawcze, targi edukacyjne i pracy, spotkania z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami szkół i uczelni, absolwentami, praktyki, wolontariat, wycieczki.

IV. Doradztwo edukacyjno-zawodowe uwzględnia treści związane z:

- 1) poznawaniem różnych zawodów i ścieżek edukacyjnych;
- 2) diagnozowaniem własnych predyspozycji i preferencji zawodowych – zainteresowań, uzdolnień, mocnych i słabych stron, cech osobowości, ograniczeń zdrowotnych;
- 3) konfrontowaniem własnych możliwości i osiągnięć z wymaganiami szkół i pracodawców,
- 4) planowaniem własnej kariery edukacyjno –zawodowej;
- 5) analizą potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i międzynarodowym rynku pracy;
- 6) radzeniem sobie w sytuacjach trudnych związanych z aktywnością zawodową;
- 7) uzyskiwaniem podstawowych i dodatkowych kwalifikacji, również poza systemem oświatowym;
- 8) rozwijaniem umiejętności interpersonalnych i autoprezentacji.

ZAKRES REALIZACJI ZADAŃ

I. Szkoła Podstawowa nr 61 w Szczecinie realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

II. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- 1) w klasach I-VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
- 2) w klasach VII i VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy;
- 3) na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) na zajęciach z nauczycielem wychowawcą;
- 5) w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe i innych;
- 6) spotkań z absolwentami oraz z przedstawicielami różnych zawodów.

Doradztwa zawodowe realizowane jest :

- 1) w klasach VII-VIII w formie zajęć doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin dydaktycznych w ciągu roku szkolnego;
- 2) w ramach zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) na zajęciach przedmiotowych;
- 4) na lekcjach z wychowawcą.

Doradztwo zawodowe w klasach VII -VIII ma na celu:

- odkrywanie i rozwijanie świadomości zawodowej uczniów, planowanie drogi edukacyjno-zawodowej na każdym etapie edukacji;
- motywowanie uczniów do podejmowania dyskusji i refleksji nad wyborem przyszłej szkoły i zawodu; • rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania;
- wdrażanie uczniów do samopoznania;
- wyzwalamie wewnętrznego potencjału uczniów;
- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron;
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie;
- wyrabianie szacunku dla samego siebie;
- poznanie możliwych form zatrudnienia;

- poznanie lokalnego rynku pracy;
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadpodstawowych;
- poznawanie różnych zawodów;
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- 3) coroczne opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynacja jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, wychowawców klas w zakresie realizacji działań określonych w programie;
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 6) realizacja zadań w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

TEMATY LEKCJI DO REALIZACJI w klasie VII

L.P	Tematy	Czas trwania
1.	Kim jest doradca zawodowy i czym się zajmuje? Wprowadzenie do doradztwa edukacyjno-zawodowego.	45 min
2.	Moje umiejętności-moje sukcesy. Zdolności i uzdolnienia.	45 min
3.	Moje mocne strony i te nad którymi powinienem popracować.	45min
4.	Temperament jak z bajki.	45min
5.	Kompetencje miękkie. Słoi wartości. Mapa karier.	45min
6.	Motywacja – jak ją budować?	45min
7.	Techniki uczenia się – jak ułatwić przyswajanie wiedzy?	45min
8.	Kim będę w przyszłości? Praca marzeń vs. Praca koszmarów.	45min
9.	Świat zawodów – stare i nowe zawody, zawody przyszłości.	45 min
10.	Wolontariat wstępem do kariery.	45min

TEMATY LEKCJI DO REALIZACJI w klasie VIII

L.P	Tematy	Czas trwania
1.	Doradztwo edukacyjno-zawodowe w klasie 8 – jako szansa na dokonanie właściwego wyboru dalszej drogi kształcenia. Jaki mam typ temperamentu - Samopoznanie. Test.	45 min
2.	Moje zainteresowania i pasje – samopoznanie.	45 min
3.	Talent UP – spotkanie z doradcami zawodowymi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie	45min
4.	Praca marzeń i praca koszmarów – jakiej pracy nie chciałbym wykonywać? Test predyspozycji zawodowych.	45min
5.	Motywacja – jak ją budować? Techniki uczenia się – jak ułatwić przyswajanie wiedzy? Struktura systemu edukacji w Polsce.	45min
6.	Kim będę w przyszłości? Zawody wykonywane przez członków mojej rodziny?	45min
7.	Mapa Karier – zapoznanie z platformą oraz praca z dostępnymi materiałami i narzędziami	45min
8.	Świat zawodów – stare i nowe zawody, zawody przyszłości, kompetencje przyszłości.	45min
9.	Spotkanie z przedstawicielami poszczególnych zawodów.	45 min
10.	Karty ról, karty wartości itp. – praca na zasobach. Gry na współpracę, komunikację i pracę w zespole.	45 min

11.	Targi edukacyjno-zawodowe SP61 Miejska Gra Zawodowa = Gra o karierę!	3h
12.	Rekrutacja 2025	1h

Opracowała:

Natalia Kociubińska

Bibliografia:

- Antosiewicz J., TalenTY. Odkryj, rozwiń, zbierz owoce[w:]RTCK Nowy Sącz 2023
- Appelt K., Jabłoński S., Osiągnięcia i zagrożenia dla rozwoju dziecka w wieku szkolnym, [w:] Dzieci i młodzież wobec agresji i przemocy, red. A. I. Brzezińska, E. Hornowska, Warszawa 2007
- Bardziejewska M., Okres dorastania. Jak rozpoznać potencjał nastolatków?,[w:] Psychologiczne portrety człowieka, red. A.I. Brzezińska, Gdańsk 2005
- Biłko J., Kruk-Krymula E., Piekarski M., Weysenhoff A., Niezbędnik Materiały metodyczne na „zieloną szkołę” dla doradców zawodowych z serii „Wybór Zawodu”, MEN, Kraków 2011
- Biłko J., Kruk-Krymula E., Piekarski M., Weysenhoff A., Poradnik „Od zabawy do zawodu z serii „Wybór Zawodu”, MEN, Kraków 2011
- S. Covey, 6 najważniejszych decyzji, które kiedykolwiek podejmiesz, REBIS, Poznań 2007
- Czelakowska D., Inteligencja i zdolności twórcze dzieci w początkowym okresie edukacji. Rozpoznawanie i kształcenie, Kraków 2007
- Davidson A., Davidson R., Tajemnica sukcesu. Jak wychować wspaniałe dziecko, Warszawa 2000
- Grzesiak K., Zinkiewicz B., Poradnik Kim zostanie moje dziecko? z serii „Wybór Zawodu”: MEN, Kraków 2011
- Ignatowicz Z., Gwis G. : Metodyka doradztwa zawodowego edukacja zawodowa w szkole materiały dla nauczycieli
- Mönks F. J., Ypenburg J. H., Jak rozpoznać uzdolnione dziecko, Kraków 2007
- Olubiński A., Konflikty rodzice – dzieci. Dramat czy szansa?, Toruń 1992
- Partyka M., Zdolni, utalentowani, twórczy, Warszawa 1999
- Paszkowska- Rogacz A., Wybór zawodu, [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, t. 7, red. T. Pilch, Warszawa 2008